

Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W MIEŚCIE GDAŃSK

2011

Gdańsk, marzec 2012

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	4
II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	6
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	9
WNIOSKI	11
ANEKS STATYSTYCZNY	12
I. Wybrane mierniki stosowane do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	12
II Tabele.....	14
Tabela 1 Ranking zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy) wg ilości osób zarejestrowanych z miasta Gdańska na koniec grudnia 2011r.....	14
Tabela 2 Zestawienie ofert pracy (wg zgłoszeń) zawodów i specjalności z miasta Gdańska w drugim półroczu 2011 roku.....	15
Tabela 3 Struktura ofert pracy wg sekcji PKD w mieście Gdańsk w 2011 roku.....	16
Tabela 4 Ranking grup zawodów (kod 4- cyfrowy) zgłoszonych w ofertach pracy z terenu miasta Gdańsk ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty zatrudnienia w 2011 roku.	17
Tabela 5 Zawody deficytowe w mieście Gdańsk w 2011r.....	18
Tabela 6 Zawody nadwyżkowe w mieście Gdańsk w 2011r.....	19

WSTĘP

Przez *monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych* należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych i kształcenia zawodowego.

Opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* zostało wpisane w zadania zarówno województwa jak i samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to zostało również umieszczone w Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok, albowiem odpowiednia koordynacja kierunków kształcenia, dostosowanie struktury podaży i popytu w układzie klasyfikacji zawodowych jest ważnym problemem w obliczu zachodzących zmian na rynku pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, wprowadzona do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. *w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania* (Dz. U. Nr 48, poz. 253).

W rozporządzeniu tym **zawód** został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikacja obejmuje 30 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 387 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 1636 zawodów i specjalności (kod 6 cyfrowy).

Niniejszy Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzony jest dla obszaru miasta Gdańska, a czas badania to okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku i został opracowany w oparciu o ujednolicone dla całego kraju *Zalecenia metodyczne* (Warszawa, 2003 rok) opracowane przez ówczesny Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Podstawowym źródłem informacji niniejszego opracowania są tablice wynikowe wygenerowane przy specjalnie do tego stworzonej aplikacji, która umożliwiła określenie zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych, a także interpretacje uzyskanych wyników.

Do analizy, mającej na celu opisanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych posłużyły następujące narzędzia statystyczne:

- a) wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k,
- b) wskaźnik szansy uzyskania oferty zatrudnienia w danym zawodzie k,
- c) wskaźnik struktury,

„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Gdańsk za 2011r.” ma charakter diagnostyczny.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Obecnie w mieście Gdańsk zamieszkuje (wg stanu w dniu 31 grudnia 2011r.) **452 041** osób. W Gdańsku wg stanu na dzień 31 grudnia 2011r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wyniosła **11 067** osób (w tym **54,7%**, czyli **6050** osób, stanowiły kobiety), natomiast stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła **5,5%**. Na koniec grudnia 2011r. pozostawało w rejestrze bezrobocia tego powiatu **1759** osób bezrobotnych dotychczas niepracujących, co stanowi **15,9%** ogółu osób bezrobotnych. Absolwenci - osoby bezrobotne zarejestrowane w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły, stanowili **5,4%** wszystkich zarejestrowanych, czyli **597** osób. W tej kategorii kobiety stanowiły **64,0%**, czyli **382** osoby.

Analizując bezrobocie wg zawodów w Gdańsku na dzień 31 grudnia 2011r., otrzymujemy następujący wynik: jedną z największych grup bezrobotnych stanowią osoby bez zawodu (**2001** osób, tj. **18,1%** ogółu bezrobotnych). W dalszej kolejności są zawody:

- sprzedawca (**886** osób, tj. **8,0%** ogółu bezrobotnych),
- ślusarz (**192** osoby, tj. **1,7%** ogółu bezrobotnych),
- sprzątaczką biurową (**149** osób, tj. **1,3%** ogółu bezrobotnych),
- robotnik gospodarczy (**144** osoby, tj. **1,3%** ogółu bezrobotnych),
- technik ekonomista (**136** osób, tj. **1,2%** ogółu bezrobotnych),
- kucharz (**134** osoby, tj. **1,2%** ogółu bezrobotnych),
- magazynier (**121** osób, tj. **1,1%** ogółu bezrobotnych),
- technik prac biurowych (**117** osób, tj. **1,1%** ogółu bezrobotnych),
- pedagog (**103** osoby, tj. **0,9%** ogółu bezrobotnych),
- technik mechanik (**100** osób, tj. **0,9%** ogółu bezrobotnych).

Wysoki poziom bezrobocia w tych profesjach może sugerować, iż są to zawody nadwyżkowe. Należy tu wspomnieć, iż grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby nie spełniające jednocześnie dwóch warunków – nie posiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum jednego roku w tym samym zawodzie oraz kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dyplomem uprawniającym do wykonywania zawodu. Zgodnie z wymienionymi kryteriami w grupie „bez zawodu” ujęte są osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące i licea profilowane.

Analizując rejestr bezrobotnych ze względu na rodzaj działalności PKD (tj. według ostatniego miejsca pracy w danej branży, w jakiej pracowały osoby bezrobotne przed zarejestrowaniem się) stwierdza się, iż najwięcej osób pracowało w następujących rodzajach działalności (razem **16 405** osób):

USŁUGI:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (**3010** osób, tj. **18,3%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (**678** osób, tj. **4,1%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (**173** osoby, tj. **1,1%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna (**373** osoby, tj. **2,3%** ogółu osób poprzednio pracujących),

- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (**261** osób, tj. **1,6%** osób poprzednio pracujących),
- edukacja (**494** osoby, tj. **3,0%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (**693** osoby, tj. **4,2%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- transport i gospodarka magazynowa (**547** osób, tj. **3,3%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- informacja i komunikacja (**213** osób, tj. **1,3%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (**407** osób, tj. **2,5%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa (**416** osób, tj. **2,5%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (**634** osoby, tj. **3,9%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- pozostała działalność usługowa (**2578** osób, tj. **15,7%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- działalność niezidentyfikowana (**2656** osób, tj. **16,2%** ogółu osób poprzednio pracujących),

PRZEMYSŁ:

- przetwórstwo przemysłowe (**1874** osoby, tj. **11,4%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- budownictwo (**1116** osób, tj. **6,8%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (**36** osób, tj. **0,2%** ogółu osób poprzednio pracujących),
- górnictwo i wydobywanie (**13** osób, tj. **0,1%** ogółu osób poprzednio pracujących).

Nie ma natomiast w rejestrze bezrobotnych, których ostatnie miejsce pracy było związane z sekcją: „Organizacje i zespoły eksterytorialne” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”.

W badanym okresie w Gdańsku największy napływ bezrobotnych (liczba osób, które zarejestrowały się w 2011 roku), odnotowano wśród osób bez zawodu (**5121** osób, tj. **24,6%** ogółu napływu bezrobotnych), a następnie w takich elementarnych zawodach jak (razem **20839** osób):

- sprzedawca (**1563** osoby, tj. **7,5%** ogółu bezrobotnych),
- ślusarz (**329** osób, tj. **1,6%** ogółu bezrobotnych),
- kucharz (**266** osób, tj. **1,3%** ogółu bezrobotnych),
- robotnik gospodarczy (**254** osoby, tj. **1,2%** ogółu bezrobotnych),
- magazynier (**219** osób, tj. **1,1%** ogółu bezrobotnych),
- technik ekonomista (**210** osób, tj. **1,0%** ogółu bezrobotnych),
- pedagog (**202** osoby, tj. **1,0%** ogółu bezrobotnych),
- sprzątaczką biurową (**202** osoby, **1,0%** ogółu bezrobotnych),
- ekonomista (**187** osób, tj. **0,9%** ogółu bezrobotnych),

- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (**174** osoby, tj. **0,8%** ogółu bezrobotnych),

Na koniec badanego okresu na terenie miasta Gdańsk w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdańsku zarejestrowanych było **11 067** osób. Stopa bezrobocia na koniec roku wyniosła **5,5%**.

Największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (**18,1%** ogółu bezrobotnych), natomiast w dalszej kolejności wystąpiły następujące zawody: sprzedawca, ślusarz, sprzątaczką biurowa, robotnik gospodarczy, kucharz, technik ekonomista, kucharz, ekonomista, magazynier, technik prac biurowych, pedagog, technik mechanik.

Napływ bezrobotnych nie różnił się znacznie strukturą zawodów przedstawionych powyżej wg liczby osób zarejestrowanych na koniec badanego okresu.

W większości osoby bezrobotne zarejestrowane do końca grudnia 2011r. pracowały poprzednio (według sekcji PKD): handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, przetwórstwo przemysłowe, pozostała działalność usługowa. Powyższe wyniki potwierdzają zarazem o przemysłowo - usługowym charakterze lokalnej gospodarki. Największy udział w zbiorze bezrobotnych w dalszym ciągu mają osoby posiadające niskie kwalifikacje zawodowe oraz wykształcenie na poziomie zasadniczym lub średnim.

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców oraz dotowanie ze środków Funduszu Pracy zatrudnienia bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Na terenie tego powiatu grodzkiego funkcjonuje wiele podmiotów gospodarczych, w tym m.in. **1461** spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, stanowiących **35%** tego typu spółek w województwie. Ogólnie w Gdańsku (wg stanu w dniu 31 grudnia 2010r.) zarejestrowanych w systemie REGON (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne) było **65191** podmiotów gospodarki narodowej, czyli jednostek prawnych, tj.:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, w tym:
 - spółek handlowych - **8591**,
 - spółek cywilnych - **4510**,
 - spółdzielni - **300**,
- **44 221** osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w tym związanych z:
 - handlem, naprawami pojazdów samochodowych - **14559**,
 - obsługą rynku nieruchomości - **6085**,
 - przemysłem - **7189** (np. **6906** z przetwórstwem przemysłowym),
 - budownictwem - **6486**,
 - transportem, gospodarką magazynową - **4667**,
 - działalnością finansową i ubezpieczeniową - **2575**,
 - zakwaterowaniem i gastronomią - **1777**,
 - rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem - **272**.

Głównymi sektorami gospodarki jest przemysł (np.: największy w kraju port morski, rafineria, automatyka przemysłowa, przetwórstwo spożywcze oraz przemysł chemiczny, drzewny, elektromaszynowy, metalowy, petrochemiczny i stoczniowy), budownictwo, obsługa nieruchomości i firm (m.in.: banki, instytucje ubezpieczeniowe, czy firmy konsultingowe), handel i usługi - miasto Gdańsk jest jednym z najważniejszych ośrodków turystycznych w Polsce.

W 2011r. roku wpłynęło do Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku **9213** ofert pracy, po skorygowaniu o liczbę ofert, które pracodawcy anulowali. Natomiast na koniec grudnia 2011r. w rejestrach urzędu pozostało **136** ofert pracy.

Najwięcej ofert pracy skierowano w tym okresie do bezrobotnych i poszukujących pracy w następujących zawodach:

- bez zawodu – **981** ofert pracy,
- robotnik budowlany – **529** ofert pracy,
- sprzedawca – **455** ofert pracy,
- murarz – **262** oferty pracy,
- zbrojarz – **228** ofert pracy,
- pracownik ochrony fizycznej bez licencji – **212** ofert pracy,
- kasjer handlowy – **207** ofert pracy,
- malarz konstrukcji i wyrobów metalowych – **175** ofert pracy,
- sprzątaczką biurową – **171** ofert pracy,
- kucharz – **147** ofert pracy,
- oczyszczacz konstrukcji stalowych – **121** ofert pracy,
- cieśla szalunkowy – **120** ofert pracy,
- przedstawiciel handlowy – **111** ofert pracy.

Relacje dotyczące napływu bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz liczby ofert pracy w Gdańsku w 2011r. przedstawiono w Tabeli 3 dołączonej do aneksu statystycznego. Z relacji przedstawionych tam danych wynika, że we wskazanym okresie:

- największa liczba ofert pracy (**1936** ofert) skierowana była do grupy osób związanych z sekcją PKD przetwórstwo przemysłowe, gdzie napływ osób bezrobotnych wyniósł **1874** osoby, zaś na koniec 2011r. liczba bezrobotnych w tej grupie utrzymywała się na poziomie (**1095** osób), a w dyspozycji tutejszego urzędu było jeszcze **47** niezagospodarowanych ofert pracy;
- w grupie związanej z sekcją: działalność finansowa i ubezpieczenia (pracodawcy zgłosili w ciągu całego tego okresu do urzędu pracy **136** ofert pracy, a zarejestrowało się **416** osób bezrobotnych, na koniec 2011r. bez pracy pozostawało **249** osób, i **1** niezagospodarowana oferta pracy);
- z sekcji: budownictwo - liczba oferowanych miejsc pracy wyniosła **1661**, natomiast zarejestrowano **1116** bezrobotnych, a na koniec badanego okresu w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku figurowało **642** osoby, dla których pozostało **15** ofert pracy;
- z sekcji: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - pracodawcy zgłosili do tutejszego urzędu **347** ofert pracy, a zarejestrowało

się **407** bezrobotnych. Na koniec 2011r. bez pracy w tej grupie zawodów pozostawały **243** osoby i **3** niezagospodarowane oferty pracy;

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – zgłoszono **20** ofert pracy, a zarejestrowano **36** bezrobotnych, na koniec 2011r. pozostało **0** ofert pracy, i **21** osób bezrobotnych,
- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników - wpłynęły **2** oferty pracy, na koniec 2011r. nie było żadnej oferty. Nie zarejestrowano w tym okresie żadnej osoby, na koniec badanego okresu nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych,
- transport i gospodarka magazynowa – zgłoszono **236** ofert pracy, tymczasem zarejestrowanych było **547** osób – na koniec grudnia tego roku było **310** osób bezrobotnych, dla których pozostało **12** ofert pracy,
- działalność finansowa i ubezpieczenia – zgłoszono **136** ofert pracy dla blisko **416** osób zarejestrowanych w tym okresie, w końcu 2011r. pozostała **1** oferta pracy dla **249** osób bezrobotnych,
- informacja i komunikacja – dla **213** osób bezrobotnych zarejestrowanych zgłoszono **119** ofert pracy, w końcu okresu sprawozdawczego pozostały **11** ofert pracy dla **142** osób bezrobotnych.

Dokonano również analizy porównawczej ofert pracy i bezrobotnych wg zawodów (zgodnie z tabelą 4 dołączoną do aneksu statystycznego) pozwalającej ustalić wskaźnik szansy uzyskania pracy wśród zarejestrowanych bezrobotnych, co powinno stanowić sygnał dla osób stojących u progu wyboru przyszłego zawodu i instytucji odpowiedzialnych za politykę oświatową w regionie. Tak, więc wśród elementarnych grup zawodowych (kod: 4 - cyfrowy) charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem szansy uzyskania oferty (tj. takich, dla których relacja ilości zgłoszonych w ciągu pierwszego półrocza 2011r. ofert pracy w danym zawodzie do ilości zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie była większa od wartości: **0,5**) znaleźli się m.in.:

- *opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami,*
- *spawacze i pokrewni,*
- *robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym,*
- *policjanci służby kryminalnej,*
- *pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center),*
- *asystenci nauczycieli,*
- *specjaliści diagnostyki laboratoryjnej,*
- *operatorzy wprowadzania danych,*
- *pośrednicy pracy i zatrudnienia,*
- *monterzy izolacji,*
- *betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni.*

W 2011 roku wpłynęło do tutejszego urzędu pracy **9213** ofert pracy. W związku z kryzysem finansowym, pod wpływem którego jesteśmy, podmioty gospodarcze w regionie zmniejszyły zatrudnienie, z tego też powodu liczba zgłoszonych ofert pracy jest mniejsza niż w latach poprzednich i liczba osób bezrobotnych większa.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Tempo przemian ekonomicznych i technologicznych w Polsce i na świecie sprawia, iż często kwalifikacje zawodowe zdobyte w procesie kształcenia nie odpowiadają zapotrzebowaniom zgłaszanym przez pracodawców. Kluczowym problemem jest określenie najbardziej pożądanego kierunku kształcenia i przygotowanie właściwej oferty edukacyjnej, co wymaga prognozowania, monitorowania rynku pracy, a następnie właściwego wykorzystania zdobytych w ten sposób informacji statystycznych. W przypadku dużej liczby uczniów kształcących się w zawodach nadwyżkowych należałoby sformułować zalecenia ograniczenia naboru na te specjalności, zaś w przypadku zawodów deficytowych jest to sygnał na to, w jakich zawodach należałoby kształcić. W chwili obecnej należy również podkreślić konieczność harmonizacji polskiego systemu kształcenia w Polsce z występującymi w Unii Europejskiej, dającą możliwość wzajemnego uznawania kwalifikacji. Poniższa analiza ma na celu ustalenie listy zawodów deficytowych i nadwyżkowych, zaś niżej zamieszczona lista zawodów deficytowych stanowi źródło wiedzy odnośnie zapotrzebowania lokalnego rynku pracy. Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych przeprowadzono w oparciu o zgłoszone oferty pracy i liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miasta Gdańsk w 2011 roku. Z danych statystycznych wyliczono wskaźniki intensywności nadwyżki lub deficytu zawodów, który jest mierzony jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w badanym okresie. W analizie pominięte zostały zawody i specjalności mające w nazwie słowo: pozostałe. Niniejsze zestawienie zawodów ma charakter wybiórczy. Oznacza to, iż odrzucono wartości omawianego wskaźnika dla średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy oraz średnio miesięcznej liczby zarejestrowanych osób mniejszych od wartości 1.

Należy wspomnieć, iż:

Zawód deficytowy – to taki, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy – to taki, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Poniżej - na podstawie liczby zarejestrowanych bezrobotnych i zgłoszonych ofert pracy wg zawodów oraz specjalności - określono katalog zawodów i specjalności (uszeregowany od najwyższej do najniższej wartości wskaźnika), jakie reprezentują osoby bezrobotne zarejestrowane z terenu powiatu grodzkiego oraz wskazano te zawody, na które istnieje zapotrzebowanie.

ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Dla zawodów (wg kodu 6-cyfrowego) w przypadku, gdy wskaźnik ma wartość w przedziale $<0,9; 1,1>$ mamy następujące zawody: opiekunka dziecięca, introligator, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, malarz budowlany, tokarz w metalu, koordynator projektów unijnych, specjalista analizy i rozwoju rynku, notariusz, specjalista pracy socjalnej.

ZAWODY DEFICYTOWE

- oczyszczacz konstrukcji stalowych – **121**;
- spawacz metodą MIG – **71**;
- opiekun osoby starszej – **36**;
- układacz nawierzchni drogowych – **36**;
- monter izolacji chemoodpornych i antykorozyjnych – **35**;
- pracownik ochrony fizycznej I stopnia – **31**;
- asystent sędziego – **21**;
- zbrojarz – **19**;
- tynkarz – **14**;
- blacharz izolacji przemysłowych – **14**;
- piaskarz – **12**;
- nauczyciel w placówkach pozaszkolnych – **11**;
- kierowca ciągnika rolniczego – **11**;
- doradca personalny – **10**;

Ponadto zaistniała taka sytuacja, że w wyżej wymienionych zawodach i specjalnościach w okresie objętym badaniem, zostały zgłoszone oferty pracy, zaś nie zarejestrowali się bezrobotni: urzędnik podatkowy, pośrednik pracy, kontroler państwowy, nauczyciel chemii, geolog, spawacz metodą MAG, spawacz metodą TIG, drukarz sitodrukowy. Zgodnie z przeprowadzoną analizą są to zawody deficytowe o największej wartości współczynnika intensywności deficytu, tj. **MAX**.

ZAWODY NADWYŻKOWE:

Analiza zawodów nadwyżkowych dla grupy zawodów wg zawodów i specjalności (kod 6 – cyfrowy) daje następujący obraz:

- technik ekonomista – **0,019**;
- mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych – **0,0227**;
- technik organizacji usług gastronomicznych – **0,0278**;
- ogrodnik terenów zielonych – **0,0294**;
- socjolog – **0,037**;
- sprzedawca w branży spożywczej – **0,04**;
- pracownik socjalny – **0,0526**;
- tapicer – **0,0526**;
- elektryk okrętowy – **0,0556**;
- lekarz – **0,069**;
- technik mechanik - **0,0751**;
- specjalista do spraw finansów – **0,0811**.

Zawodów „maksymalnie” nadwyżkowych było **119**. Z analizowanego raportu wynika, iż największe zapotrzebowanie istnieje w zawodach wymagających wiedzy, umiejętności i doświadczenia.

Natomiast najmniejsze zapotrzebowanie istnieje (z pominięciem zawodów bez kwalifikacji) w zawodach nie wymagających wysokiego poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia. W tej grupie znalazły się również zawody na które obecnie brakuje popytu na rynku pracy.

Analizując powyższe zawody deficytowe w ujęciu zawodów i specjalności, to największe zapotrzebowanie istnieje na profesje zawarte w grupie specjalistów, techników i inny średni personel oraz robotników przemysłowych i rzemieślniczych. Grupa specjalistów obejmuje zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych. Ich głównymi zadaniami są: wdrożenie do praktyki koncepcji i teorii naukowych lub artystycznych, powiększanie dotychczasowego stanu wiedzy poprzez badania i twórczość oraz systematyczne nauczanie w tym zakresie. Z kolei od techników i innego średniego personelu wymaga się wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania.

WNIOSKI

Niniejsze opracowanie: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Gdańsk w 2011r.” jest próbą zdiagnozowania rynku pracy na niniejszym obszarze w 2011r.

Na koniec badanego okresu z terenu miasta Gdańska w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdańsku zarejestrowanych było **11 067** osób. Stopa bezrobocia na koniec roku wyniosła **5,5%**.

Największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (**18,1%** ogółu bezrobotnych), natomiast w dalszej kolejności wystąpiły następujące zawody: sprzedawca, ślusarz, sprzątaczką biurowa, robotnik gospodarczy, technik ekonomista, kucharz, ekonomista, magazynier, technik prac biurowych, pedagog, kelner.

Napływ osób bezrobotnych strukturą nie odbiegał znacząco od struktury przedstawionej powyżej - również w większości przypadków najwięcej osób zarejestrowało się w tych zawodach, które miały największą reprezentację w rejestrze na koniec badanego okresu.

W większości, osoby bezrobotne zarejestrowane do końca grudnia 2011r. pracowały poprzednio w zawodach z następujących sekcji PKD: przetwórstwie przemysłowym, handlu, działalności usługowej oraz budownictwie. Nie zgłoszono natomiast żadnych ofert pracy z sekcji: działalność niezidentyfikowana; organizacje i zespoły eksterytorialne. Powyższe wyniki potwierdzają zarazem o przemysłowo- usługowym charakterze lokalnej gospodarki.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 31 grudnia 2010r.) na terenie miasta Gdańska funkcjonowało **65 191** potencjalnych pracodawców, którzy dostarczyli **9213** ofert pracy. Najwięcej ofert odnotowano w takich zawodach jak: kucharz, monter rurociągów przemysłowych, sprzątaczką, sprzedawca, spawacz ręczny łukiem elektrycznym.

Najwięcej ofert zatrudnienia (wg podziału na wielkie grupy) przypadło na grupę –„7”:
Przetwórstwo przemysłowe.

Biorąc pod uwagę wskaźnik szansy uzyskania pracy najlepiej usytuowane są osoby, które posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodów w przemyśle oraz budownictwie.

Skalę zagospodarowania ofert pracy oraz podaży osób bezrobotnych obrazuje analiza wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów. Z danych przedstawionych

w rozdziale III wynika, iż najbardziej deficytowymi zawodami (zgodnie z danymi za 12 m-cy 2011r.) to te związane z szeroko pojętym przemysłem stoczniowym oraz budownictwem.

W zbiorze zawodów nadwyżkowych o najmniejszej wartości wskaźnika bliskiej bądź równej – „0” znalazły się zawody i specjalności przeważnie nie wymagające specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, które wypełniałyby zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy w 2011 roku.

Niniejszy Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma charakter diagnostyczny. Przedstawiona została tutaj struktura zarówno osób bezrobotnych oraz ofert pracy, jakie wpłynęły, według istniejącej klasyfikacji zawodów. Przeprowadzona analiza potwierdza ogólnokrajowe tendencje w kształtowaniu się rynku pracy.

ANEKS STATYSTYCZNY

I. Wybrane mierniki stosowane do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

1) **Średnia miesięczna nadwyżka (lub deficyt) podaży siły roboczej w danym zawodzie k** (\bar{N}_{II}^k) oznacza różnicę pomiędzy średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie k w 2011r. (\bar{B}_{II}^k), a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w tym samym zawodzie i okresie czasu, czyli:

$$\bar{N}_{II}^k = \bar{B}_{II}^k - \bar{O}_{II}^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_{II}^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie k w 2011r.,

\bar{O}_{II}^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie k w 2011r.,

przy czym wielkości te są obliczane wg wzorów:

$$\bar{B}_{II}^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad (2)$$

$$\bar{O}_{II}^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w danym zawodzie k ,

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w danym zawodzie k .

2) **Wskaźnik intensywności nadwyżki (lub deficytu) zawodów k** ($W_{n,II}^k$) oznacza iloraz średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie k w 2011r. (\bar{B}_{II}^k) i średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w tym samym zawodzie i okresie czasu (\bar{O}_{II}^k), czyli:

$$W_{n,II}^k = \frac{\bar{O}_{II}^k}{\bar{B}_{II}^k} \quad (4)$$

gdzie \bar{O}_{II}^k , \bar{B}_{II}^k są określone wzorami (2) i (3). Ponadto przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- $W_{n,II}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

- $0,9 \leq W_{n,II}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- $W_{n,II}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

3) **Wskaźnik szansy uzyskania oferty w danym zawodzie k** ($W_{s,II}^k$) oznacza iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie k w 2011r., będącej w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku (\overline{PO}_{II}^k) i średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w tym samym zawodzie i okresie czasu (\overline{PB}_{II}^k), czyli:

$$W_{s,II}^k = \frac{\overline{PO}_{II}^k}{\overline{PB}_{II}^k} \quad (5)$$

gdzie:

\overline{PO}_{II}^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy w danym zawodzie k w 2011r., będąca w dyspozycji PUP w Gdańsku, obliczana wg wzoru:

$$\overline{PO}_{II}^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_{II}^k}{6} \quad (6)$$

przy czym:

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w danym zawodzie k , będąca do dyspozycji urzędu pracy w końcu poprzedniego roku ($t-1$),

O_{II}^k - liczba ofert pracy w danym zawodzie k , zgłoszona do urzędu pracy w 2011r,

\overline{PB}_{II}^k - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie k w 2011r. obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_{II}^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_{II}^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{II}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie k na koniec grudnia 2011r,

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie k na koniec poprzedniego roku.

4) **Wskaźnik struktury** - np.: bezrobotnych wg PKD, ofert pracy wg zawodów (grup zawodów), czy ofert pracy wg PKD - obliczono na podstawie definicji wskaźnika struktury (zwany również jako: częstość względna, liczebność względna, frakcja, odsetek, udział). Wielkość ta informuje nas o tym, jaki jest udział jednostek statystycznych posiadających i -ty wariant cechy w całej badanej zbiorowości, czyli:

$$w_i = \frac{n_i}{n}$$

gdzie:

n_i - liczba jednostek statystycznych charakteryzująca się i -tym wariantem danej cechy,

n - liczba wszystkich jednostek statystycznych objętych badaniem.

Jeśli wskaźnik struktury w_i przemnożymy przez 100, to otrzymamy **udziały procentowe**.

II Tabele

Tabela 1 Ranking zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy) wg ilości osób zarejestrowanych z miasta Gdańska na koniec 2011r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
"000000"	Bez zawodu	2001
"522301"	Sprzedawca*	886
"722204"	Ślusarz*	192
"911207"	Sprzątaczką biurową	149
"515303"	Robotnik gospodarczy	144
"331403"	Technik ekonomista*	136
"512001"	Kucharz*	134
"263102"	Ekonomista	127
"432103"	Magazynier	121
"411004"	Technik prac biurowych*	117
"235107"	Pedagog	103
"311504"	Technik mechanik*	100
"331301"	Księgowy	98
"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	91
"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	86
"941201"	Pomoc kuchenna	78
"513101"	Kelner*	77
"832203"	Kierowca samochodu osobowego	76
"523002"	Kasjer handlowy	75
"753105"	Krawiec*	75
"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	69
"752205"	Stolarz*	66
"332203"	Przedstawiciel handlowy	64
"242217"	Specjalista administracji publicznej	63
"263304"	Politolog	63
"522305"	Technik handlowiec*	62
"713102"	Malarz budowlany	62
"514101"	Fryzjer*	61
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	61
"931301"	Robotnik budowlany	61
	Razem	5498

* Łącznie z terenu Gdańska na koniec badanego okresu pozostawało w rejestrze bezrobocia **11 067** osób.

Tabela 2 Zestawienie ofert pracy (wg zgłoszeń) zawodów i specjalności z miasta Gdańska w 2011 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2011	Oferty pracy zgłoszone w końcu 2011
"000000"	Bez zawodu	981	4
"931301"	Robotnik budowlany	529	0
"522301"	Sprzedawca*	455	5
"711202"	Murarz*	262	0
"711404"	Zbrojarz	228	0
"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	212	11
"523002"	Kasjer handlowy	207	5
"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	175	3
"911207"	Sprzątaczką biurowa	171	1
"512001"	Kucharz*	147	4
"721405"	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	121	2
"711502"	Cieśla szalunkowy	120	0
"332203"	Przedstawiciel handlowy	111	1
"721204"	Spawacz metodą MAG	111	0
"721402"	Monter kadłubów okrętowych*	111	2
"713102"	Malarz budowlany	93	0
"411004"	Technik prac biurowych*	88	0
"432103"	Magazynier	83	1
"721207"	Spawacz ręczny gazowy	73	1
"721205"	Spawacz metodą MIG	71	0
"721206"	Spawacz metodą TIG	68	0
"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	68	1
"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	68	1
"941201"	Pomoc kuchenna	68	0
"722204"	Ślusarz*	65	1
"331301"	Księgowy	64	0
"515303"	Robotnik gospodarczy	64	0
"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	62	10
"513101"	Kelner*	60	0
Ogółem	X	4936**	53***

** Łącznie w PUP Gdańsk z terenu Gdańska w 2011 roku zgłoszono **9213** ofert pracy.

*** Łącznie w PUP Gdańsk z terenu Gdańska na koniec 2011 roku pozostało **136** ofert pracy.

Tabela 3 Struktura ofert pracy wg sekcji PKD w mieście Gdańsk w 2011 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2011r.	Bezrobotni stan w końcu 2011r.	Oferty pracy zgłoszone w 2011r.	Oferty pracy stan w końcu 2011r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36	21	20	0
Górnictwo i wydobywanie	13	9	5	0
Przetwórstwo przemysłowe	1874	1095	1936	47
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	112	91	22	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	121	62	185	0
Budownictwo	1116	642	1661	15
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	3010	1685	1018	20
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	693	372	430	0
Transport i gospodarka magazynowa	547	310	236	12
Informacja i komunikacja	213	142	119	11
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	416	249	136	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	173	113	87	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	634	339	745	8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	678	354	1239	13
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	407	243	347	3
Edukacja	494	290	269	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	373	243	167	3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	261	136	212	1
Pozostała działalność usługowa	2578	1455	377	2
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	2	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	2656	1457	0	0
Ogółem	16405	9308	9213	136

Tabela 4 Ranking grup zawodów (kod 4- cyfrowy) zgłoszonych w ofertach pracy z terenu miasta Gdańsk ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty zatrudnienia w 2011 roku.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
"3356"	Funkcjonariusze służby więziennej	MAX
"5242"	Demonstratorzy wyrobów	MAX
"4322"	Planiści produkcyjni	MAX
"7123"	Tynkarze i pokrewni	1,6667
"3353"	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	1,6664
"8143"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	1,6664
"7116"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	1,4444
"7523"	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1,3332
"7114"	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	1,2222
"7124"	Monterzy izolacji	1,119
"3333"	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	1
"4132"	Operatorzy wprowadzania danych	1
"2272"	Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej	0,8332
"5312"	Asystenci nauczycieli	0,8332
"4222"	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,7333
"3355"	Policjanci służby kryminalnej	0,6664
"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,6041
"7212"	Spawacze i pokrewni	0,5972
"5164"	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	0,5555
"5413"	Pracownicy ochrony osób i mienia	0,4848
"1412"	Kierownicy w gastronomii	0,4444
"7214"	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0,431
"7115"	Cieśle i stolarze budowlani	0,42
"3421"	Sportowcy i pokrewni	0,4146
"7112"	Murarze i pokrewni	0,4043
"2521"	Projektanci i administratorzy baz danych	0,4
"7215"	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0,35
"5241"	Modelki i modele	0,3369
"2354"	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0,3333
"9111"	Pomoce domowe i sprzętaczk	0,3333

Tabela 5 Zawody deficytowe w mieście Gdańsk w 2011r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik deficytu
"721405"	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	121
"721205"	Spawacz metodą MIG	71
"341202"	Opiekun osoby starszej*	36
"711606"	Układacz nawierzchni drogowych	36
"712402"	Monter izolacji chemoodpornych i antykorozyjnych	35
"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	31
"261903"	Asystent sędziego	21
"711404"	Zbrojarz	19
"712303"	Tynkarz	14
"721303"	Błacharz izolacji przemysłowych*	14
"713208"	Piaskarz	12
"235910"	Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych	11
"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	11
"242303"	Doradca personalny	10
"722312"	Szlifierz metali	9
"811104"	Operator koparki	7,5
"834316"	Operator żurawia jezdniowego	7
"721403"	Monter konstrukcji aluminiowych	6,5
"261901"	Asystent prawny	6,3333
"242225"	Specjalista do spraw zamówień publicznych	6
"311305"	Technik elektryka samochodowy	6
"742102"	Monter - elektronik*	6
"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	5,5
"711601"	Brukarz	5,5
"431301"	Pracownik obsługi płacowej	5
"524402"	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	5
"711502"	Cieśla szalunkowy	5
"811106"	Operator ładowarki	5
"813139"	Stokazowy	5
"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	4,7297

Tabela 6 Zawody nadwyżkowe w mieście Gdańsk w 2011r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik nadwyżki
"331403"	Technik ekonomista*	0,019
"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0227
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0233
"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0,0256
"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0,0278
"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	0,0294
"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0345
"121903"	Kierownik małego przedsiębiorstwa usług osobistych, porządkowych i pokrewnych	0,0357
"263204"	Socjolog	0,037
"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,04
"314403"	Technik technologii żywności*	0,0417
"121303"	Naczelnik / kierownik wydziału	0,0526
"341205"	Pracownik socjalny	0,0526
"753402"	Tapicer*	0,0526
"961302"	Robotnik placowy	0,0526
"213303"	Specjalista ochrony środowiska	0,0556
"741213"	Elektromonter okrętowy	0,0556
"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0588
"213105"	Biolog	0,0625
"732205"	Maszynista maszyn offsetowych	0,0667
"751204"	Piekarz*	0,0667
"221101"	Lekarz	0,069
"263401"	Psycholog	0,0737
"311504"	Technik mechanik*	0,0751
"211302"	Chemik - technologia chemiczna	0,0769
"265103"	Artysta malarz	0,0769
"933304"	Robotnik magazynowy	0,0789
"241304"	Specjalista bankowości	0,08
"241306"	Specjalista do spraw finansów	0,0811
"515301"	Gospodarz domu	0,0833